I

Ontwerp

V E R K I E Z I N G S P R O G R A M M A 1981 - 1985

(uit het werkprogram)

van de

I N H O U D:

	pag.
Evangelie en Politiek	2
A. Vreedzame Wereldpolitiek	
1. Buitenlandse Politiek	3
2. Ontwikkelingspolitiek	3
3. Europese Politiek	3
B. Vreedzame Binnenlandse Politiek	
1. Politieke opstelling en staatsrechtelijke vernieuwingen	4
2. Ekonomische Politiek en bedrijfsdemokratisering	4
3. Inkomenspolitiek	4
4. Landbouw en Middenstand	5
5. Milieubeheer	5
6. Energie	5
7. Volksgezondheid	6
8. Maatschappelijk Werk	6
9. Justitie	6
10. Defensie	6
11. Kultuur en Rekreatie	7
12. Onderwijs	7
13. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	7
14. Verkeer en Waterstaat	8
15. Financierings- en Belastingpolitiek	8

E.P.V.
Postbus 1490,
8001 BL ZWOLLE.
Tel. 05200 - 14120

Prijs: f.2.50

EVANGELIE EN POLITIEK.

De bevrijdende boodschap van het Evangelie is inspiratiebron voor het politiek handelen. De leden van de Evangelische Progressieve Volkspartij zijn op dit punt aanspreekbaar.

De E.P.V. zet zich in met demokratische middelen voor een maatschappelijk en politiek beleid, dat zich laat leiden door de evangelische beloften -die tegelijk een opdracht vormen- tot het doen van gerechtigheid en vrede.

Gerechtigheid en vrede vormen de rode draad, die door het bijbelse getuigenis loopt. Gerechtigheid, niet alleen in de zin van het kritisch zijn ten aanzien van de machten en het opkomen voor de zwakkeren, maar ook in de zin van het proberen gestalte te geven aan een samenleving van broederschap en gemeenschapszin.

Politiek handelen vanuit het evangelie betekent een beleid voeren, waarbij gewerkt wordt aan een zodanige omvorming van de strukturen van de samenleving, dat daarin een ieder tot zijn recht kan komen. Daarvoor is het nodig, dat er gelijke ontplooiingskansen voor een ieder zijn. Inspraak en medebeslissingsrecht binnen alle strukturen van de samenleving zullen moeten worden verwerkelijkt.

Een aktieve gerichtheid op vrede, sociale gerechtigheid en verzoening in de wereld is een hoofdpunt voor het beleid van de Evangelische Progressieve Volkspartij.

31 oktober 1980.

A. VREEDZAME WERELDPOLITIEK.

1. Buitenlandse politiek.

1.1. De Nederlandse buitenlandse politiek moet zijn: de bevordering van vrede en het afzien van afschrikking en blokdenken.

1.2. Nederland dient alles in het werk te stellen, dat de NATO in samenwerking met het Warschau-pakt zich vooral richt op de veiligheid in Europa. Gestreefd moet worden naar:

a. voorkoming van het gebruik van N.B.C.-wapens.
b. vernietiging van N.B.C.-wapens.
c. wederzijdse kontrôle op de kerncentrales en de centra voor verrijking van uranium.
d. evenredige procentuele vermindering van de konventionele bewapening.
e. vorming van een regionale V.N.-Organisatie in Europa.

1.3. Nederland zal in de komende periode van 4 jaren binnen het kader van de NATO pleiten voor:

a. een NATO-besluit om geheel af te zien van de nukleaire afschrikkings-strategie.
b. een NATO-besluit om vervaardiging van N.B.C.-wapens te staken en verder deze wapens uit West-Europa te verwijderen.

Indien deze besluiten niet binnen de genoemde periode worden genomen, beëindigt Nederland zijn lidmaatschap van de NATO. Nederland zal dan als ongebonden natie in samenwerking met de V.N. een veiligheids-systeem opbouwen.

1.4. Nederland zal terstond de participatie aan de kernwapen-strategie van de NATO beëindigen en de opgeslagen N.B.C.-wapens uit zijn land verwijderen.

1.5. Nederland dient het initiatief te nemen tot oprichting van een internationale, niet militaire, rampenbrigade binnen het V.N.verband.

1.6. Apartheid en alle andere vormen van diskri-minatie moeten worden bestreden.
Ten aanzien van de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika betekent dit morele en financiële steun aan de geweldloze bevrijdingskrachten in Zuid-Afrika.

1.7. Bevoegdheden en taken van de V.N. moeten worden uitgebreid. Het budget van de V.N. dient versterkt te worden door middel van verplichte heffingen van iedere lidstaat naar rato van het Bruto Nationaal Produkt en het inkomen per hoofd van de bevolking.

1.8. Nederland dient te pleiten voor:

a. erkenning, ook door Israël, van de rechten van het Palestijnse volk, ook het recht op een eigen staat.
b. erkenning van het bestaansrecht van de staat Israël door de Arabische staten en de Palestijnen.
c. een gefaseerde terugtrekking van Israël uit de in 1967 bezette gebieden.
d. een gemeenschappelijke regeling voor Jeruzalem.

1.9. De onderlinge beeldvorming tussen de landen moet verbeteren. Daartoe dienen kulturele uitwisselingen van groepen jongeren te worden gestimuleerd, zowel met het oog op de verhoudingen tussen Oost-West als Noord-Zuid.

2. Ontwikkelingspolitiek.

2.1. Gerechtigheid en vrede dienen te worden bevorderd door ieder mens te bevrijden van armoede, honger, rechteloosheid en uitbuiting. De E.P.V. tracht de daartoe noodzakelijke veranderingen met demokratische en vreedzame middelen te bereiken.

2.2. Nederland dient zijn bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking in de komende vier jaren op te voeren tot 2 % van het Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen.

2.3. Projekten in het kader van de ontwikkelingssamenwerking zullen altijd in overleg met het betreffende land geregeld moeten worden.
De geboden hulp dient ten goede te komen aan de opbouw van het volk en land als geheel, zodat met name de armsten ermee geholpen worden.

2.4. Alle uitstaande rentedragende leningen aan de ontwikkelingslanden worden omgezet in renteloze.

2.5. Nederland zal streven naar het totstandkomen van een internationaal handvest binnen het kader van de V.N., waarin met betrekking tot de partikuliere investeringen in de ontwikkelingslanden als voornaamste verplichting wordt gesteld, dat het bruto bedrijfsresultaat opnieuw in het betreffende land moet worden geïnvesteerd.

2.6. De samenwerking tussen Nederland en de ontwikkelingslanden zal naast het onderwijs, technische bijstand, handel, agrarische ontwikkeling en industrialisatie gericht moeten zijn op verbetering van het sociaal-ekonomische klimaat in deze landen.

3. Europese politiek.

3.1. De E.E.G. zal een onafhankelijke politiek moeten gaan voeren, die als centrale kenmerken heeft:

a. een streven naar ontspanning in de wereld.
b. een verbetering van de ekonomische positie van de ontwikkelingslanden.

3.2. Nederland zal de demokratisering van de Europese instellingen sterk moeten bevorderen door:
a. het geven van budgetaire en wetgevende bevoegdheden aan het Europese parlement
b. versterking van de positie van de Europese Kommissie ten opzichte van de Raad van Ministers.
c. De bevoegdheden van de Raad van Ministers worden in de komende periode van 4 jaren overgedragen aan de Europese Kommissie en het Europese parlement.

3.3. De E.E.G. dient te streven naar:
a. demokratisering van de multi-nationale ondernemingen.
b. bevordering van decentralisatie en schaalverkleining door ondersteuning van kleinschalige bedrijven.
c. uitbreiding van het verdrag van Lomé tot het sluiten van associatie-verdragen met meer ontwikkelde landen.

3.4. De Europese Kommissie dient op korte termijn de lucht- en watervervuiling te bestrijden, door te streven naar internationale regelingen op dit gebied. De instelling van een zo breed mogelijk samengestelde onafhankelijke kontrôle-kommissie met sanktie-bevoegdheden is noodzakelijk.

B. VREEDZAME BINNENLANDSE POLITIEK.

1. Politieke opstelling en staatsrechtelijke vernieuwingen.

1.1. De E.P.V. is bereid samen te werken met iedere politieke partij, die zich ten doel stelt, onze samenleving om te vormen tot een samenleving, welke gekenmerkt wordt door vrede, gerechtigheid, demokratie en verantwoordelijkheidsbesef.

1.2. De E.P.V. is voor handhaving van ons kiesstelsel met zijn systeem van evenredige vertegenwoordiging.

1.3. In de Grondwet dienen de volgende grondrechten te worden opgenomen:

a. recht op vrije ontplooiïng van de persoonlijkheid.
b. recht op militaire dienstweigering wegens gewetensbezwaren.
c. rechten op het gebied van de strafrechtspleging.
d. recht op demonstratie.
e. recht op privacy.
f. beloning van arbeid

1.4. De E.P.V. bepleit opneming in de Grondwet van sociale grondrechten, zoals:

a. recht op ouderdoms-voorzieningen.
b. recht op bijstand in de zin van de Algemene Bijstandswet.
c. recht op arbeidsbescherming.
d. recht op onderwijs.
e. recht op gezondheidszorg.

1.5. De navolgende grondrechten dienen te worden uitgebreid:

a. vrijheid van drukpers: uitbreiden met "vrijheid van meningsuiting via alle media en de vrijheid van informatie."
b. vrijheid van godsdienst: uitbreiden met: "vrijheid van levensbeschouwing".
c. recht om schriftelijke verzoeken bij het bevoegde gezag in te dienen, uitbreiden met: "recht op onderzoek en gemotiveerd antwoord."

1.6. De E.P.V. wenst ter verbetering van het funktioneren van het parlement:

a. uitbreiding van de Tweede Kamer tot 200 leden.
b. voor elke partij f. 100.000.- x het aantal fraktie-leden met een maximum van f. 2.500.000.- per jaar voor zijn fraktie- en wetenschappelijke buro's.
c. verplichting van overheids-ambtenaren om op hoorzittingen te verschijnen.

1.7. Op het Ministerie van Algemene Zaken dienen staats-sekretariaten ingesteld te worden voor reorganisatie, efficiëncy en demokratisering van de overheids-administratie.

2. Ekonomische Politiek en bedrijfsdemokratisering.

2.1. De E.P.V. streeft naar een ekonomische orde, die noch kapitalistisch, noch kommunistisch is, maar een ekonomische orde, waarin de mens en zijn welzijn centraal staat, dus een orde ten dienste van de mens.
In een door ons gewenste ekonomische orde staan de volgende doelstellingen centraal:

a. demokratisering van de ekonomische orde, de ekonomische struktuur en het bedrijfsleven.
b. efficiëncy ten aanzien van de produktie en behoeftenbevrediging.

Het hoofddoel van het bedrijfsleven dient te zijn het efficiënt produceren van goederen en diensten.
De verandering van de ekonomische orde dient langs demokratische weg te geschieden.

2.2. De ekonomische politiek van de overheid dient gekenmerkt te worden door:

a. doeltreffend struktuurbeleid. vooral regionaal gericht.
b. konjunktuur-beheersend.
c. verantwoorde prijspolitiek.
d. stimulering van de werkgelegenheid.
e. rechtvaardige inkomenspolitiek.

2.3. In een veranderende ekonomische orde moet plaats blijven voor de partikuliere bedrijven. Nationalisatie van bedrijven en instellingen heeft alleen zin, als daardoor de efficiëncy en de demokratische inspraak verbeterd wordt. Banken, verzekeringsbedrijven en soortgelijke instellingen dienen meer onder kontrôle van de gemeenschap gebracht te worden. Levensverzekeringbedrijven en pensioenfondsen dienen gemutionaliseerd of zodanig gesocialiseerd worden, dat alle Nederlanders een waardevast pensioen ontvangen.

2.4. De demokratisering van het bedrijfsleven wordt bevorderd door het nemen van de volgende maatregelen:

a. rechtstreekse verkiezing van tenminste de helft van het aantal kommissarissen door de werknemers van het desbetreffende bedrijf, terwijl de andere kommissarissen door de kapitaalverschaffers gekozen worden.
b. wettelijke regeling van de beloning van de kommissarissen en het aantal kommissariaten, dat per persoon toelaatbaar is.
c. kommissariaten dienen o.a. onverenigbaar te worden verklaard met het lidmaatschap van de Tweede Kamer, Gedeputeerde Staten en het College van B. & W.
d. uitbouw van de reëele bevoegdheden van de Ondernemingsraden t.a.v. het financieel ekonomisch beheer van de onderneming.

2.5. Elk bedrijf, onderneming, koöperatie of instelling met 25 of meer werknemers wordt verplicht een Ondernemingsraad in te stellen.

2.6. De E.P.V. streeft naar een Reklame-wet, waarin geregeld dient te worden:

a. de funktie van reklame zal zijn: bekendheid te geven aan nieuwe en vernieuwde produkten en de kwaliteiten daarvan.
b. reklame-technieken, waarbij het informatieve element wordt verdrongen door het suggestieve, dienen verboden te worden.
c. het gebruik van slagzinnen, waarvan de juistheid niet kan worden aangetoond, dient strafbaar te worden gesteld.
d. konsumenten-organisaties behoren ruimte in de dag- en weekbladen te krijgen en zendtijd voor radio en televisie.

3. Inkomenspolitiek.

3.1. De E.P.V. acht grote inkomensverschillen, die de tegenstelling tussen mensen handhaven en versterken en die bovendien ontevredenheid en naijver bevorderen, in tegenstelling met de evangelische norm van gerechtigheid.

3.2. Iedere Nederlander dient bij de Wet van een gegarandeerd inkomen verzekerd te worden.

3.3. De overheid dient een inkomenspolitiek te voeren met als doelstelling in de komende 4 jaren een inkomensverhouding te bereiken, waarbij het maximum bruto inkomen 5 x het minimum bruto inkomen bedraagt.

3.4. Geleidelijke verlaging van de leeftijd, waarop men het minimum inkomen ontvangt. In de komende 4 jaren verlagen tot 21 jaar.

3.5. Iedere man en vrouw zal op 60-jarige leeftijd pensioengerechtigd moeten zijn. De mogelijkheid, vrijwillig door te werken voor ieder, die dat wenst, dient te blijven bestaan.

3.6. Bij pensionering moet ieder kunnen genieten van een waarde- en welvaartvast pensioen ten bedrage van 70 % van het laatst genoten inkomen. De A.O.W. dient als bodempensioen in het kader van een gesocialiseerd, algemeen pensioenfonds.
De benodigde gelden komen uit de genationaliseerde levensverzekeringmaatschappijen en pensioenfondsen en zullen aangevuld moeten worden door middel van een omslagstelsel. (Zie ook B.2.3.).

3.7. Het is onjuist alle lonen en inkomens met een gelijk percentage te verhogen. Het percentage dient af te nemen bij het stijgen van het inkomen, teneinde de inkomensongelijkheid te verminderen.

3.8. Een 5-daagse 30-urige werkweek dient te worden ingesteld.

3.9. Iedereen heeft het recht op minstens 4 weken vakantie per jaar, jeugdigen tot 21 jaar: 6 weken.
Het vakantiegeld bedraagt 8 % van het inkomen, met een maximum van f.4.000.-

3.10. De werknemers dragen door hun arbeid bij tot vermogensvorming van het bedrijf. Spoedig dient een vermogens-aanwas-deling te worden gerealiseerd, zodanig dat 2/3 van de toeneming van het vermogen voor de werknemers bestemd is en 1/3 voor de faktor kapitaal. De helft van het voor de werknemers bestemde deel dient in een gemeenschappelijk beheerd fonds ten dienste van alle werknemers te worden gestort.

4. Landbouw en Middenstand.

4.1. De overheid dient ten aanzien van de landbouw de rentabiliteit van levensvatbare bedrijven te bevorderen door:

a. een goed overwogen markt- en prijsbeleid
b. een gelijktrekken van de konkurrentieverhoudingen binnen de E.E.G.
c. overgangsmaatregelen voor bepaalde bedrijven in het kader van de taakverdeling binnen de E.E.G.

4.2. Voor wat de financiële moeilijkheden voor de agrarische sektor in het midden- en klein-bedrijf betreft, dient een investerings-aftrek van 20 % te worden toegestaan.

4.3. Het vormen van kleine koöperaties van agrariërs moet worden bevorderd door voor gezamenlijke investeringen een aftrek van 30% toe te staan. Daarbij dienen de volgende grenzen voor de omvang in H.A. in acht te worden genomen:

a. landbouw en veeteelt minimaal 100 H.A. en maximaal 300 H.A.
b. vollegrond tuinbouw minimaal 25 H.A. en maximaal 100 H.A.
c. glas-tuinbouw minimaal 5 H.A. en maximaal 25 H.A.

4.4. Teneinde een gedeelte van de financiële problemen in de landbouw op te lossen, dient een Grondbank ingesteld te worden. Deze grondbank zal geleidelijk agrarische gronden moeten gaan verwerven en deze tegen een sociaal-ekonomisch verantwoorde pacht aan de agrariërs moeten gaan verpachten. Het beheer dient in handen te zijn van een stichting, waarvan het bestuur paritair samengesteld dient te worden uit vertegenwoordigers van de overheid en van de landbouw-organisaties.

4.5. Voor het midden- en klein-bedrijf dient er in onze samenleving plaats te blijven. Een goed stimulerings- en saneringsbeleid, vooral ook regionaal is onontbeerlijk.

4.6. Degenen, die de landbouw en de middenstand moeten verlaten wegens sanering, behoren door de overheid op voldoende wijze schadeloos gesteld te worden.

5. Milieubeheer.

5.1. In principe betaalt de vervuiler van lucht en water de door hem aangerichte vervuiling van het milieu. De zuivering zal zo dicht mogelijk bij de vervuilingsbron moeten plaats vinden.

5.2. Voor het niet of onvoldoende zuiveren van verontreinigd water, verontreinigde lucht of grond dient een boete-stelsel te worden ingevoerd. Deze boete zal minstens 2 maal de zuiveringskosten moeten bedragen. De doorberekening van de zuiveringskosten in de prijzen is pas mogelijk na toestemming van het Ministerie van Ekonomische Zaken.

5.3. Van de chemische bestrijdingsmiddelen in land- en tuinbouw mogen slechts die middelen gebruikt worden, welke binnen 14 dagen biologisch zijn afgebroken.

5.4. De overheid dient jaarlijks meer geld te besteden aan de zuivering van lucht, grond en water. Voor 1982 stellen wij een streefbedrag van 1 miljard.

5.5. De overheid dient de maximale normen voor de geluidsvolumes van vliegtuigen, auto's, motoren enz., te stellen op de helft van de huidige.
Het vliegen met supersonische vliegtuigen van het huidige type kan niet boven de bevolkingscentra in Nederland worden toegestaan.

5.6. Nederland zal het initiatief moeten nemen om te komen tot een internationaal verdrag binnen het kader van de V.N. tegen milieu-vervuiling. Volgens dit verdrag krijgt ieder land de opdracht om het physische milieu in eigen land weer gezond te maken. Voor de internationale zeeën dient een apart verdrag te komen (voor de E.E.G. zie A.3.4.)

6. Energie.

6.1. Opsporing en winning van energie-dragende grondstoffen dient verder genationaliseerd te worden. De overheid dient de opwekking en distributie van energie te beheren.

6.2. Nederland trekt zich terug uit grootschalige kernenergie-projekten. De elektriciteits-opwekking met behulp van kern-energie wordt stopgezet.

6.3. De overheid dient krachtige steun te geven aan de ontwikkeling van alternatieve niet eindigende energiebronnen b.v. aan:

a. energie uit waterkracht en wind
golf- en getijden-energie
geothermische energie (is aardwarmte)
en stromingsbronnen.
d. energie uit afval (produktie van methaan uit plantaardig en dierlijk afval).
e. zonne-energie.

6.4. De overheid stimuleert onderzoek naar energie-besparende technologieën, met name wordt gedacht aan verbetering van verwarmings-installaties, isolatie van woningen en openbare gebouwen en zuiniger auto- en vliegtuigmotoren.

7. Volksgezondheid.

7.1. In Nederland dient op korte termijn een nationale gezondheidszorg tot stand te komen, welke, afgezien van de premie, geheel kosteloos is.De premie wordt door de belastingdienst geheven. De geneesmiddelen-industrie en de apothekers zullen worden genationaliseerd of worden gesocialiseerd.

7.2. Bij de invoering van een nationale gezondheidszorg zullen de salarissen van artsen, tandartsen, chirurgen, specialisten en apothekers worden genormaliseerd, met dien verstande, dat hun salaris in redelijke verhouding komt te staan tot dat van andere akademici.

7.3. Aan de demokratisering van de gezondheidszorg dient grote aandacht te worden geschonken, met name bij ziekenhuizen, verpleegtehuizen en aanverwante instellingen.

7.4. De E.P.V. wijst op ethische gronden abortus provocatus af als middel tot geboorteregeling of bevolkingspolitiek. Daartoe moeten de volgende maatregelen worden genomen:

a. seksuele voorlichting aan jongeren.
b. voorlichting over de negatieve aspekten van het onderbreken van zwangerschappen.
c. alle vormen van voorbehoedsmiddelen dienen via het ziekenfonds te worden verstrekt.

7.5. In de wet dient onderscheid gemaakt te worden tussen hard- en soft-drugs.Verslaafden aan verdovende middelen zijn patiënten en behoren als zodanig benaderd en behandeld te worden.

7.6. Wanneer toch gekozen moet worden tussen legale en illegale abortus, kiest de E.P.V. voor legalisering. Een verzoek tot abortus dient gericht te worden aan een werkgroep van minstens drie personen (arts, psycholoog en maatschappelijk werker) Deze werkgroep kan een abortus slechts weigeren in uitzonderlijke gevallen, wanneer er b.v. sprake is van uiterst grove gemakzucht. De verantwoordelijkheid voor de uiteindelijke beslissing dient te liggen bij de ouder(s) of hun (haar) wettelijke vertegenwoordiger(s).

7.7. Abortus-klinieken dienen onder een wettelijke regeling te vallen. Abortus provocatus dient opgenomen te worden in het ziekenfonds-pakket.

8. Maatschappelijk Werk.

8.1. De overheid dient te bevorderen, dat kinderen die onder de kinderbescherming vallen, zoveel mogelijk in pleeggezinnen geplaatst kunnen worden.

8.2. De huidige adoptie-wet behoeft herziening. De adoptie-regelingen, ook van oudere kinderen, moeten worden verbeterd. Adoptie, ook door anderen dan gehuwden, moet mogelijk worden.

8.3. Alle instanties voor maatschappelijke hulpverlening moeten zoveel mogelijk, ook organisatorisch, worden samengebracht, zodat in alle stadswijken en dorpskernen zoveel mogelijk één centraal adres voor alle hulpverlening aanwezig is.

8.4. De welzijnscentra, welke o.a. dienen te bevatten: bibliotheek, jeugdruimten, creches en peuterspeelzalen, hervormingswerk, dienen eveneens in elke stadswijk en dorpskern bij elkaar gebracht te worden.

9. Justitie.

9.1. Het justitiële beleid bij misdrijven dient in de eerste plaats gericht te zijn op hersocialisatie. De kriminaliteit signaleert het falen van onze samenleving.De -slachtoffers van misdrijven krijgen het recht op smartegeld, zo nodig uit de gemeenschappelijke middelen.

9.2. De bepalingen van het beleid ten aanzien van vreemdelingen, in het byzonder t.a.v. politieke vluchtelingen, dienen te worden verruimd. Uitwijzing kan alleen geschieden door middel van een gerechtelijke uitspraak. Op deze uitspraak is beroep op een hogere rechts-instantie mogelijk. Buitenlandse werknemers, die gedurende 2 jaar in ons land werkzaam zijn geweest, dienen hieraan het recht tot vestiging in Nederland te kunnen ontlenen.

9.3. Diskriminatie van homofielen dient strafbaar gesteld te worden. Een homofiele verbintenis dient dezelfde rechten te verkrijgen als het huwelijk.

9.4. Wettelijk stakingsrecht dient voor alle beroepsgroepen te worden ingevoerd.

10. Defensie.

10.1. Het huidige machts-evenwicht, gebaseerd op het dreigen met N.B.C.wapens en de uitgebreide konventionele bewapening houdt de wereld gevangen in de vicieuse cirke van het geweld. De bewapeningswedloop gaat door, alle streven naar wapenbeheersing ten spijt.
In deze situatie kan met name een klein land als Nederland, de mogelijkheden aangrijpen kreatief te experimenteren met alternatieve vormen van verdediging. Nederland dient nu te beginnen met de ombouw van de gewelddadige defensie in een geweldloze alternatieve defensie.

10.2. ~~Het huidige plafond van de defensie-uitgaven mag niet meer worden overschreden.~~
Het aanschaffen van nieuwe zware wapens, zoals schepen, vliegtuigen, tanks en gemotoriseerd geschut, dient achterwege gelaten te worden. De fabrikage van chemische en bakteriologische strijdmiddelen dient verboden te worden. De kontrôle moet wettelijk geregeld worden.

10.3. De produktie van het militaire materiaal wordt stilgelegd en elke uitvoer wordt onmiddellijk verboden.

10.4. Zo lang Nederland nog beschikt over een krijgsmacht, dient deze op demokratische wijze te worden georganiseerd. Vrijheid van meningsuiting mag binnen de krijgsmacht niet verboden worden.

10.5. De overheid dient te streven naar een jaarlijkse afbouw van het militaire defensie-budget met minstens 3 % perjaar; deze zal bestemd worden voor de vreedzame wereldpolitiek:

a. opbouw van een alternatieve geweldloze defensie.
b. het verlenen van subsidie aan groepen die zich voor geweldloosheid en vrede inzetten.
c. instelling van een werkgroep bewustwording oorlogs- en vredesvraagstukken.
d. ontwikkelingssamenwerking, vooral gericht op het vestigen van kleinschalige industrie in de derde wereld.
e. trainingskursussen in ekonomisch zelfbestuur.

10.6. Ingevoerd dient te worden een sociale dienstplicht voor 1 jaar voor jongens en meisjes. Na het 17e levensjaar kan men opgeroepen worden. Een dergelijke sociale dienstplicht beoogt:

a. vorming in een demokratische en sociale gezindheid.
b. ontwikkeling van een alternatieve geweldloze defensie.
c. opheffing van het personeelstekort bij maatschappelijke diensten, als assistentie van de beroepskrachten.

10.7. Deze sociale dienstplicht bestaat uit een aantal maanden sociale vorming en een aantal maanden sociale dienst. Voor wat betreft de sociale dienst bestaat de mogelijkheid, om te kiezen uit de volgende alternatieven:

a. ziekenhuizen, bejaardentehuizen, verpleeg-inrichtingen en andere sociale gezondheidsdiensten.
b. ontwikkelingssamenwerking en maatschappelijke diensten.
c. uitbouw en research van de geweldloze defensie, politie-diensten ten behoeve van de gemeente en de rijkspolitie en zo nodig in het kader van de V.N.

11. Kultuur en Rekreatie.

11.1. Het kultuurbeleid dient gericht te zijn op de aktieve deelneming aan kulturele aktiviteiten van brede lagen van onze bevolking.

11.2. De bevolking dient meer inspraak te krijgen in de kulturele voorzieningen van hun woon-omgeving. Kunstenaars moeten door middel van subsidies in de gelegenheid worden gesteld, in de woonomgeving van de bevolking aan hun kreativiteit vorm te geven.

11.3. De E.P.V. is voorstander van een vrije en gedifferentiëerde pers. Vrijheid van meningsuiting dient tevens gegarandeerd te zijn bij gebruik van andere technische middelen, b.v.radio en televisie, en kabelnetten.

11.4. De overheid dient de aanleg van rekreatie- en sport-akkomodaties te bevorderen. In het bijzonder moet de aanleg van parken, zwembaden en sporthallen sterk worden uitgebreid.

11.5. Partikulieren dienen geen rekreatie-gebieden in bezit te hebben, om deze uitsluitend voor zichzelf te reserveren. Alle rekreatie-gebieden moeten door de Staat worden overgenomen.

11.6. Natuurreservaten dienen in redelijke mate open te worden gesteld voor de natuurliefhebber; voor de broedtijd gelden uitzonderingen.

12. Onderwijs.

12.1. Onderwijshervorming dient gericht te zijn op een vrije ontplooiing van ieders persoonlijkheid. De vrijheid van onderwijs zal daarbij voorop moeten staan. Het subsidie-beleid van de overheid dient er op gericht te zijn, deze vrijheid te bevorderen.

12.2. De overheid dient te bevorderen, dat meer nadruk wordt gelegd op de methoden van kennisverwerving en het aanleren van nieuwe vaardigheden, dan om kennis en de vaardigheden als zodanig.

12.3. Alle vormen van onderwijs dienen zoveel mogelijk uit de algemene middelen gefinancierd te worden.

12.4. Voor het onderwijs aan kinderen, diedoor sociale omstandigheden een ontwikkelingsachterstand hebben gekregen, dient extra geldelijke steun beschikbaar te komen, met name moet aandacht geschonken worden aan het taalonderwijs op de basisschool.

12.5. De wet op het basis-onderwijs dient snel te worden ingevoerd. De pedagogische akademie dient omgevormd te worden tot een nieuwe opleiding ten behoeve van het basis-onderwijs.

12.6. De vernieuwing van het basis-onderwijs moet sterk bevorderd worden. Experimenten zullen geldelijk meer gesteund moeten worden. Bij het klassikaal onderwijs zal de klasse-grootte gebracht moeten worden op maximaal 25.

12.7. Demokratisering van het onderwijs op alle nivo's dient krachtig te worden voortgezet. Alle betrokkenen, leraren, docenten, ouders, leerlingen en studenten behoren daarbij betrokken te worden. De opvoeding in demokratische gezindheid zal vooral op de basisschool moeten beginnen.

12.8. Het Nederlandse systeem van voortgezet onderwijs dient herzien te worden. De middenschool moet worden ingevoerd, zodanig dat de leerlingen zich aldaar, naar gelang van hun kapaciteiten, kreatief, intellektueel en praktisch kunnen vormen.

12.9. De onderwijs- en vormingsplicht moet worden opgetrokken tot 16 jaar. Vanaf het 18e jaar krijgt ieder, die studeert, mits hij of zij redelijke prestaties heeft geleverd en blijft leveren, studieloon.

12.10. Studie-toelagen aan minder draagkrachtige scholieren dienen ook gegeven te worden aan hen, die aan een avondschool, open universiteit of soortgelijke instellingen studeren.

12.11. Esperanto dient als verplicht vak in het lager- en voortgezet onderwijs te worden ingevoerd. Voor het geven van Esperanto bij het voortgezet onderwijs zal een speciale leraren-opleiding en een daarbij behorende bevoegdheid moeten worden gekreëerd.

13. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

13.1. De woningnood is nog steeds niet opgelost. De kapaciteit van de woningproduktie dient vanaf 1982 opgevoerd te worden tot minstens 150.000 woningen per jaar. Woningen voor bejaarden, alleenstaanden en gehandikapten, zullen meer prioriteit moeten krijgen. De woningen moeten betaalbaar zijn voor de lagere inkomensgroepen.

13.2. De institutionele beleggers dienen wettelijk te worden verplicht in de woningbouw te investeren tegen een door de overheid vast te stellen rente.

13.3. Teneinde de woningproduktie en de doorstroming te bevorderen, dienen de volgende maatregelen vastgelegd te worden in de wetgeving:

a. een heffing van 25 % op de koopprijs van een nieuw te bouwen tweede woning.
b. een heffing van 15 % op de koopprijs van een nieuw te bouwen woning boven de f.300.000.-
c. de invoering van een woonbelasting op de belastbare inkomens boven de f. 75.000.-

13.4. De stadsvernieuwing dient krachtig ter hand te worden genomen. Leegstaande woningen in saneringswijken zullen tot aan de sloop ter beschikking moeten worden gesteld aan woningzoekenden. Onnodige afbraak of vernieling door eigenaren of gemeentelijke instanties dient strafbaar gesteld te worden.

13.5. De positie van de huurder dient verbeterd te worden. De overheid krijgt de bevoegdheid zware boeten op te leggen aan hen, die woekerwinsten maken vanwege het tekort aan woningen.

13.6. De overheid dient maatregelen te nemen, om de spekulatie met de grond in de buurt van bevolkingscentra te voorkomen. Onteigening en nationalisatie moet desnoods ingevoerd worden. Gemeenschapsgronden mogen ten hoogste op basis van een termijn van 25 jaar in erfpacht worden gegeven.

13.7. In de nabijheid van de grote steden moeten grote rekreatie-gebieden aangelegd worden.

13.8. Verkorting van de grondverwervings- en onteigeningsprocedures t.b.v. de woningbouw en rekreatie is noodzakelijk. De waardebepaling van de grond dient tot stand te komen op grond van het gebruik in de 5 voorafgaande jaren.

13.9 Een doeltreffende regionale industriespreiding dient bevorderd te worden, zodat een betere verdeling van de werkgelegenheid in Nederland kan worden bereikt.

14. Verkeer en Waterstaat.

14.1. Alle bedrijven en instellingen, die onder bovengenoemd Ministerie vallen (bv. Rijkswaterstaat) moeten onder effektieve parlementaire kontrôle worden gebracht.

14,2, Het verzorgen en het goed doen funktioneren van het openbaar vervoer is een overheidstaak. Het openbaar vervoer dient krachtig te worden uitgebreid en te worden gesubsidieerd. Bestudeerd dient te worden, of het openbaar vervoer voor de deelnemers daaraan niet veel goedkoper of gratis ter beschikking moet komen. Gestreefd dient te worden naar gratis openbaar vervoer na 1985.

14.3. De overheid dient normen op te stellen voor de veiligheid van de auto. Elke auto moet voorzien worden van een zodanige installatie, die de luchtvervuiling binnen laag vastgestelde grenzen houdt.

14.4. De verkeersveiligheid dient bevorderd te worden door:

a. aanleg van fietspaden en fietsroutes.
b. woonerven en speelstraten.
c. wijziging van de voorrangsregels ten gunste van het langzame verkeer in woonwijken.
d. strenger toezicht op de handhaving van de snelheidsbeperkingen.

14.5. Stads- en dorps-uitbreidingen dienen onmiddellijk te worden aangesloten op het openbare railvervoer. Aanleg van nieuwe spoorlijnen is daartoe noodzakelijk.

15. Financiering en Belastingspolitiek.

15.1. Voor de financiering van de verhoogde overheids-uitgaven op grond van dit verkiezingsprogramma is een verhoging van ca. 10 % nodig, te beginnen in 1982:

departement:	meerdere uitgaven:	
a. Ontwikkelingssamenwerking	1	miljard
b. Ekonomische Zaken	1½	miljard
c. Landbouw-Visserij	½	miljard
d. Milieu	1	miljard
e. Volksgezondheid	1½	miljard
f. C.R.M.	1½	miljard
g. Defensie: de kosten van de geweldloze alternatieve defensie bedragen in 1982 400 miljoen, welke worden gefinancierd uit de verlaging van de militaire defensie met hetzelfde bedrag.		
h. Onderwijs	1½	miljard.
i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	2½	miljard.
j. Verkeer en Waterstaat	2	miljard.

15.2. De Inkomsten uit Belastingen dienen te worden verhoogd en wel als volgt:

Belasting:	Meerdere inkomsten:	
a. loon- en Inkomstenbelasting, mede als instrument om het inkomen te maximaliseren	3½	miljard
b. vennootschapsbelasting: als gevolg van de loonmatiging is het verantwoord deze belasting te verhogen	1½	miljard
c. BTW-verhoging op luxegoederen	1½	miljard
d. accijnsverhogingen	1	miljard
e. motorrijtuigenbelasting	1	miljard.
De meerdere opbrengsten van de aardgasbaten bedragen	4½	miljard.

15.3. Vereenvoudiging van ons belastingstelsel is dringend gewenst. Belastingen, waarvan de inningskosten de opbrengst benaderen, dienen afgeschaft te worden.

15.4. De automatische inflatie-korrektie in de tarieven der direkte belastingen dienen opgeheven te worden.

15.5. Het aantal aftrekmogelijkheden voor met name de hogere inkomensgroepen dienen verder beperkt te worden.

15.6. De overheid dient wettelijke maatregelen te nemen tegen de kapitaalvlucht om fiskale redenen.

15.7. Invoering van een vermogenswinst-belasting en een spekulatiewinst-belasting is noodzakelijk.

15.8. Verhoging van de successie-rechten is gewenst, teneinde de vorming van een arbeidsloos inkomen verder te beperken.

□□□□□□□